

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De SS. foeminabus tribus, Agape, Chionia, & Irene, martyribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

Corpus eius
transfertur
Spiram.

vi abstulissent, superueniens Imperator Henricus, eius nominis tertius, sacratissimas exuuias humiliter veneratus, primò fecit eas Veronam in sancti Zenonis ecclesiam reponi: deindè circa annum Domini millesimum quadagesimumseptimum de Verona Spiram transferri in ecclesiam collegiatam, quæ tunc à patrono suo primo, diuo Ioanne Apostolo & Euangelista nomen habuit: nunc verò ob sacratissimarum præsentiam reliquiarum sancti Guidonis appellatione obtinuit: vt quemadmodum Conradus Imperator, eius nominis secundus, pro fundamèto iaciendo in primi lapidis collocatione felix eidem ecclesiæ dedit initium, ità per filium eius Henricum tertium, à venerandis eiusmodi reliquijs, manu sua præsentatis, non indignum sumeret post tantam immutationem cognomentum: Ad laudem Dei in secula benedictum, Amen.

FINIS MARTII MENSIS.

APRILIS.

MARTYRIVM SANCTARVM AGAPES, CHIONIAE, ET IRENES, QVAE APVD THESSALONICAM passæ sunt, auctore Simeone Metaphraste.

1. Aprilis, vt hæc testatur historia, quæcum ad Irenè attinet, Latina Martyrologia 3. & 5. Aprilis has martyres habent.

1. Thessal. 1. & 4.

sic ait: In omni loco fides vestra in Deum peruagata est. Atque alibi: De charitate, inquit, fraternitatis non necesse habuimus scribere vobis: ipsi enim vos à Deo didicistis, vt diligatis inuicem.

Gen. 12.

Math. 10.

1. Tit. 1.

Psal. 50.

Iohan. 14.

Cum igitur persecutio à Maximiano Imperatore aduersus Christianos illata esset, mulieres illæ, quæ virtutibus seipsas ornauerant, Euangelicis legibus obedientes, propter summam in Deum charitatem & cælestium bonorum spem, patrisque Abraham factum imitantes, patriam, cognationem facultatesque omnes reliquerunt, ac persecutores fugiendo, quemadmodum Christus præcepit, altum quendam montem petierunt, ibique diuinis precibus operam dabant: & corpus quidem ipsum ad montis celsitatem contulerunt, eorum verò animus in cælo ipso versabatur. Cum autem in eo loco fuissent comprehensæ, ad eum, qui persecutionis author erat, Magistratum ductæ sunt, vt reliqua diuina præcepta exequentes, & ad mortem vsque suam in Christum charitatem seruantes, immortalitatis coronam assequerentur. Vna quidem è tribus illis præcepti perfectionem possidens, & Deum ex toto animo diligens, & proximum sicut seipsam, sancto Apostolo dicente: Finis præcepti est charitas: merito Agape vocabatur. Hoc enim nomine Græci charitatem appellant. Altera purum ac splendendum baptisimatit nitorem seruans, ità vt de ipsa propheticum illud dici posset: Lauabis me, & super niuem dealbabor: à niue nomen accepit: Chionia enim dicebatur. Tertia Saluatoris & Dei nostri donum, hoc est, pacem in se habens, & in omnes exercens, quemadmodum Dominus dixit: Pacem meam do vobis: Irene ab omnibus vocabatur, à pace nomē accipiens. Has tres foeminas cum ad se ductas, & ità affectas Magistratus vidisset, vt dijs sacrificia offerre nollent, igne cremandas esse decreuit, vt per ignem exigui temporis, igni subiectos diabolum omnemque demonum cateruam, ipsius diaboli exercitum,

citum, qui sub celo est, superantes, incorruptam gloriæ coronam adipisci, ac Deum ipsum, à quo gratia eis collata est, cum Angelis perpetuò collaudare possent. Quæ verò ab illis gesta sunt, ea breuiter narrabimus.

Cùm præsideret Dulceti, Artemensis scriba dixit: Cognitionem de his, qui præfentes sunt, à Stationario missam, si iubes, legam. Iubeo, inquit Dulceti Præses, te legere. Tunc ait Scriba: Ordine tibi meo domino omnia, quæ scripta sunt, recitabo. Caspander beneficiarius hæc scripsit: Scito, mi domine, Agathonem, Agapen, Chioniam, Irenen, Casiam, Philippam, & Eutychiam nolle his vesci, quæ dijs sunt immolata. Eas igitur ad tuam amplitudinem adducendas esse curavi. Tunc Dulceti Præses illis dixit: Quanam est ista vestra tanta insania, vt nolitis religiosissimis nostrorum Imperatorum & Cæsarum iussis obedire? Agathoni autem: Quare, inquit, tu ad sacra proficiscens, quemadmodum consueuerunt, qui dijs consecrati sunt, non his sacris vsus es? Respondit Agatho: Quoniam Christianus ego sum. Tum Dulceti: Num tu etiam hodierno die in eo proposito permanes? Maximè, inquit Agatho. At ille: Tu verò Agape, quid ais? Respondit: Ego Deo viuenti credo, neque volo rectè factorum cōscientiam meam perdere. Tunc Præses: Tu autem quid ad hæc dicis Chionia? Ait illa: Cùm Deo viuō credam, ob id nolui facere, quod dicis. Ad Irenen verò cōuersus Præses, ait: Quid nam tu ad hæc: Cur non pijsimo nostrorum Imperatorum & Cæsarum iussu obtemperauisti? Diuini timoris causa, inquit Irene. Dein Præses: Tu verò Casia, quid ais? Animam meam, inquit Casia, seruare volo. Præses autem: Nunquid sacrorum vis esse particeps? Minimè, inquit illa. Tunc Præses: Tu verò Philippa, quid dicis? Respondit illa: Idem & ego dico. Quidnam, inquit Præses, hoc idem est, quod dicis? Illi autem Philippa: Mori malo, quàm vestris sacrificijs vesci. Tunc Præses: Sed tu Eutychia, quid ais? Idem, inquit illa, & ego dico: malo & ipsa mori, quàm facere quod iubes. Ait illi Præses: Num virum habes? Mortuus, inquit Eutychia, ille est. Præses verò: Quampridem mortuus est? Ante mensès ferè septem, inquit Eutychia. Tunc ille: Et vndenam igitur grauida facta es? Ex eo, inquit illa, viro, quem dedit mihi Deus. Præses autem: Hortor te Eutychia, vt ab ista insania desistere velis, & ad humanas cogitationes redeas. Quid ais? vis ne regali edicto parerè? Minimè, inquit Eutychia, ego parerè volo: sum enim Christiana, Dei omnipotentis serua. Tum ille: Quoniam Eutychia grauida est, interea seruetur in carcere. Atque hæc addidit: Tu verò Agape, quid ais? Visne omnia illa facere, quæ nos dominis Imperatoribus ac Cæsaribus nostris deuoti facimus? Minimè, inquit Agape, decet satanæ deuotam me esse. His verbis mens mea non abducitur: inexpugnabilis enim illa est. Tunc Præses ait: Et tu Chionia, quid ad hæc dicis? Mentem nostram, inquit Chionia, nemo potest peruertere. At Præses: Num aliqua apud vos sunt impiorum Christianorum commentaria, vel membranæ aliquæ, vel libri? Respondit Chionia, Nulla o Præses, nobis sunt: omnia illa Imperatores, qui nunc sunt, à nobis abstulerunt. Præses autem: Quis nam hanc mentem vobis dedit? Omnipotens Deus, inquit illa. Dixit autè Præses: Quinam sunt, qui vobis authores fuerunt, vt ad istam stultitiam veniretis? Deus, inquit Chionia, omnipotens, & vnigenitus eius filius, Dominus noster Iesus Christus. Dulceti ait: Manifestum illud est, quòd omnes vos deuotioni nostrorum potentium Imperatorum ac Cæsarum subiectos esse oportet. Quoniam verò post tam multum tempus, post tot admonitiones, totque edicta proposita, & tales minas iniectas, vos temeritate quadam & audacia elata, ipsorum Imperatorum ac Cæsarum iussa contempnissetis, in Christianorum impio nomine permanètes: cumque ad hodiernum diem iussa à stationarijs ac primis militibus, Christi negationem scripam profiteri, facere id recusaretis, propterea pœnas vobis dignas accipite. Id cùm dixisset, sententiam scriptam legit: Agapen & Chioniam, quoniam iniquis mentibus & contrarijs sententijs elata, cōtra diuinum edictum dominorum Augustorum ac Cæsarum fecerunt, & nunc etiam temerariam, vanam & pijs omnibus execrabilem Christianorum religionē colunt, igni tradendas iubeo. Hisque dictis, subiunxit: Agatho autem, Casia, Philippa & Irene, quoad mihi placuerit, seruentur in carcere.

Postea verò, quàm sanctissimæ mulieres igni consummatæ sunt, cùm rursus sancta Irene ad Præsidem ducta fuisset, Dulceti sic illam affatus est: Tuæ insaniæ propositum ex his, quæ facis, manifestò apparet, quæ tot membranas, libros, tabellas, codicillos & paginas scripturarum, quæ sunt impiorum Christianorum, qui vnquam fuerunt, ad hodiernum vsque diem seruare voluisti: quæ cùm prolata essent, ea cognouisti, quanuis quotidie negaueris, vos cuiusmodi scripta possidere, non contenta neque sororū tuarum

Agathonis
constantia
&c.

Eutychia
grauida tra-
ditur custo-
dia.

Libri Chri-
stianis ab-
lati.

Sententiā in
Agapen &
Chioniam.

poena, neque mortis metum præ oculis habens. Quamobrè tibi poenam afferri necesse est. Sed alienum tamen non videtur, etiam nunc benignitatis partem aliquam tibi condonari, ut si volueris nunc saltem deos agnoscere, impunis & ab omni supplicio periculoque libera esse possis. Quid igitur dicis? Facisne quod Imperatores nostri & Cæsares iusserunt? Num parata es sacrificijs vesci, & dijs immolare? Minimè, inquit Irene, minimè per Deum illum omnipotentem, qui creauit celum & terram, mare & omnia, que in eis sunt. Summa enim illius ignis sempiterni poena proposita his est, qui Iesum Dei Verbum negauerint. Dulcetius verò: Quis nam tibi author fuit, ut membranas istas atque scripturas ad hodiernum vsque diem custodires? Ille, inquit Irene, Deus omnipotens, qui iussit nos ad mortem vsque ipsum diligere: qua de causa non aufere sumus eum prodere: sed maluimus aut viuentes comburi, aut, quæcunque alia nobis acciderint, perpeti, quàm talia scripta prodere.

Irenes constantia.

Tum Præses: Quisnam, inquit, conscius erat hæc in domo illa esse, in qua habitabas? Respondit Irene: Hæc vidit Deus omnipotens, qui omnia scit: præter eam nemo. Nostros enim homines inimicis peiores duximus, nè forte nos desererent. Itaque nulli hæc ostendimus. Superiore anno, inquit Præses, cum edictum illud tale, ac pium in summum Dominorum Imperatorum ac Cæsarium primò fuit diuulgatum, vbinam vos latuistis? Ad hæc Irene: Illic, vbi Deus voluit. In montibus (scit Deus) sub dio fuimus. Præses verò: Apud quem vixistis? Sub dio, inquit illa, aliàs in alijs montibus versantes. At Præses: Quinam erant, qui vobis panem suppeditabant? Deus, inquit Irene, qui omnibus escam suppeditat. Tum Præses: Erantne pater vester harum rerum conscius? At Irene: Minimè per Deum omnipotentem conscius erat ille, qui ne nouit quidem hæc omnino. Præses ait: Quis igitur vestrorum vicinorum id nouerat? Vicinos, inquit Irene, interroga, & loca inquire, vel eos qui norunt, vbi nos eramus. Præses dixit: Postquam è monte reuersa fuistis, ut tu dicis, legebatisne scripta ista, præsertim aliquo? Domi nostræ erant, inquit Irene, neque audebamus illa efferre: quamobrè magnoperè angebamur, quòd non poteramus nocte ac die illis operam dare, sicut à principio consueueramus vsque ad annum superiorem, quo & illa occultauimus. Dulcetius Præses dixit: Sorores quidè tuæ poenas nostro iussu decretas exoluerunt: te verò, etsi antequàm aufugisses, propter eam quòd scripta ac membranas istas occultaueras, mortis poena tibi decreta fuerat: non tamen eodem modo iubeo è vita sic repente discedere: verum per satellites ipsos, & Zosimum publicum carnificem in lupanari nudam statui præcipio, è palatio singulis diebus panem vnum sumentem, satellitibus ipsis non permittentibus te illinc discedere.

Nota sanctorum martyrum pacientiam, Psal. 141.

Sententia in Irenen.

Ducitur ad publicum lupanar, sed manet intacta.

Cum igitur satellites & Zosimus publicus minister pressò essent: Illud, inquit Præses, vobis notum sit, quòd si mihi significatum fuerit, vel horè alicuius momento istam ex eo loco motam fuisse, in quo esse iussimus, tunc vos supremæ poenæ subiecti eritis. Scripta verò ipsa à scrinijs & arcubus Irenes proferantur. Cum igitur quemadmodum à Præside iussi fuerant, eam illi ad publicum lupanar duxissent, & propter Spiritus sancti gratiam, quæ ipsam protegebat, & vniuersorum Domino Deo puram atque intactam seruabat, ne vnus quidè ad eam accedere, vel turpe aliquid in eam facere aut dicere ausus fuisset, sanctissimam illam foeminam Dulcetius præses reuocauit, & ante tribunal sibi iussam, sic affatus est: Nunquid in eadem adhuc temeritate persistis? Minimè, inquit Irene, temeritas, sed Dei pietas est, in qua persisto. Cui respondit Dulcetius præses: Et ex priorè tuo responso manifestè ostendisti te Imperatorum iussui nolle à quo animo parere, & nunc quoquè in eadem arrogantia persistentem te video: quare dignam poenam perfolues. Cumque chartam petisset, sententiam hanc còtra ipsam scripsit: Quoniam Irene Imperatorum iussui parere, dijsque immolare noluit, quinimò nunc quoquè in Christianorum ordine ac religione perseuerat: hac de causa, ut antea duas eius sorores, ita & ipsam viuentem nunc comburi iubeo.

Laudans Deum fammis exurit.

Hæc sententia cum à Præside lata fuisset, milites Irenen comprehensam in quendam sublimem locum duxerunt, vbi & eius sorores antea martyrium passa fuerant. Cum autè magnum rogam accendissent, iusserunt ipsam in eum conscendere. Itaque sancta Irene psalmos canens, & Deigloriam celebrans, in rogum se coniecit: atque ita consummata est in consulatu Diocletiani Augusti nono, Maximiani autem Augusti octauo, Calendis Aprilis, regnate in secula Christo Iesu Domino nostro: cum quo patri est gloria sancto-que Spiritui in secula seculorum, Amen.

DE S. THEODORA sorore illustrissimi martyris Hermetis, vide

Tomo 3. Gesta Alexandri Papæ & martyris, 3. Maij.

VITA